

1.3.2013

SÄÄNNÖT TEHORESERVIJÄRJESTELMÄÄN KUULUVIEN SÄHKÖNKULUTUKSEN JOUSTOON KYKENEVIEN KOHTEIDEN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPIDOLLE, NIIDEN KÄYTÖLLE SEKÄ SÄHKÖNKULUTUKSEN TARJOAMISEEN MARKKINOILLE

Fingrid tai sen tytäryhtiö Finextra (jatkossa Fingrid) asettaa seuraavat säännöt tehoreserviin kuuluvien sähkönkulutuksen joustoon kykenevien kohteiden (jatkossa Tehoreservikuorma) käyttövalmiuden ylläpidolle, niiden käytölle sekä Tehoreservikuorman tarjoamiseen markkinoille.

Näitä sääntöjä sovelletaan Tehoreservikuormaan ja sen haltijaan (jatkossa Kuormanhaltija).

1 TEHORESERVIKUORMAN KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITO

1.1 Yleiset säännöt

Kuormanhaltija ylläpitää Tehoreservikuorman teknisen toimivuuden talvijaksolla 1.12. - 28.2. ja sitoutuu tekemään Tehoreservikuormasta tarjouksen säätösähkömarkkinoille kohdan 2 mukaisesti vähintään 12 tuntia ennen käyttötuntia niin, että Tehoreservikuorma voidaan aktivoida käyttötunnin aikana säätösähkömarkkinoilla.

Kuormanhaltijan tulee järjestää toimintansa siten, että sillä on oikeus osallistua säätösähkömarkkinoille voimassa olevien säätösähkömarkkinoiden sääntöjen mukaisesti.

Tehoreservikuorman täytyy olla liitettynä Suomen sähköjärjestelmään ja sen on oltava kooltaan vähintään 10 MW, koostuen joko yhdestä yksittäisestä kulutuskohteesta tai useammasta pienemmästä kulutuskohteesta, jotka ovat yhdistetty yhdeksi isommaksi kokonaisuudeksi (aggregoitu). Aggregoidut kulutuskohteet voivat olla maantieteellisesti hajautettuja. Tehoreservikuorman pitää kyetä joustoon 10 minuutin kuluessa käskyn antamisesta.

1.2 Käyttöhenkilökunta

Kuormanhaltija huolehtii siitä, että sillä on käytettävissään määrällisesti ja osaamiseltaan riittävä henkilöstö toteuttamaan tässä säännöstössä asetetut velvoitteet.

1.3 Käyttöaika

Tehoreservikuormalla tulee olla valmius vähintään 200 tunnin aktivointiin talvijaksolla 1.12. - 28.2. Tehoreservikuormalla tulee olla valmius vähintään kahden tunnin yhtämittaiseen aktivointiin, minkä jälkeen Tehoreservikuorma on pystyttävä aktivoimaan uudestaan enintään kuuden tunnin lepoajan (jatkossa Lepoaika) kuluttua.

1.4 Koekäytöt

Tehoreservikuormalla tulee tehdä onnistunut koekäyttö vuosittain erikseen Fingridin kanssa sovittuna ajankohtana enintään kuukautta aikaisemmin ennen talvijakson 1.12. - 28.2. alkamista. Koekäytöllä varmistetaan Tehoreservikuorman tekninen toimivuus,

1.3.2013

todennettavuus ja käyttöhenkilöstön osaaminen. Koekäytön pituus on vähintään yksi tunti.

Kuormanhaltija vastaa koekäytön toteutuksesta ja kustannuksista.

2 TEHORESERVIKUORMAN KÄYTTÖ SÄHKÖJÄRJESTELMÄN TARPEISIIN SÄÄTÖSÄHKÖMARKKINOILLA

2.1 Yleiset säännöt

Fingrid ja Ruotsin kantaverkkoyhtiö soveltavat tehoreservin markkinoille tulon ja käyttöön yhteneviä periaatteita tehoreservikapasiteetin optimaalisen käytön varmistamiseksi pohjoismaisessa sähköjärjestelmässä sekä tehoreservijärjestelyn markkinavaikutusten minimoimiseksi.

Kuormanhaltijan tulee noudattaa säätösähkömarkkinoiden voimassa olevia sääntöjä.

Kuormanhaltija vastaa Tehoreservikuorman tarjoamisesta säätösähkömarkkinoille. Tehoreservikuorma aktivoidaan säätösähkömarkkinoilla aina Fingridin pyynnöstä.

Fingridillä on oikeus seurata Kuormanhaltijan säätösähkömarkkinoiden tarjouksia ja raportoida niistä jälkikäteen Energiamarkkinavirastolle pyydettyäessä.

2.2 Tehoreservikuorma säätösähkömarkkinoilla sekä hinnoittelu

Kuormanhaltija on velvollinen jättämään tarjouksen koko Tehoreservikuormasta säätösähkömarkkinoille talvijakson 1.12. - 28.2. aikana. Tarjoukset jätetään säätösähkömarkkinoille kullekin tunnille Energiamarkkinaviraston tarjouskilpailuun ilmoitetulla energianhinnalla (€/MWh), (jatkossa Kuormahinta). Kuormahinta on voimassa koko talvijakson.

Kuormanhaltijalla on velvollisuus aktivoida sopimuksen piirissä oleva Tehoreservikuorma aina, kun Fingrid sitä pyytää joko tehoreservijärjestelmän tarpeisiin tai muihin järjestelmävastuun hoitoon liittyviin tehotasapainon hallinnan tarpeisiin.

Fingrid aktivoi tarjouksista tarvittavan määrän valitsemassaan järjestyksessä ottaen huomioon tarjouksen hinnan ja suuruuden. Aktivointi tapahtuu sen jälkeen kun kaikki markkinaehtoiset säätötarjoukset on aktivoitu. Aktivoitumisen jälkeen Kuormanhaltijalla on velvollisuus päivittää säätötarjouksia Lepo aika huomioonottaen.

Aktivoidun säätötarjouksen hinnaksi Fingrid asettaa kalleimman säätösähkömarkkinoilla aktivoidun markkinaehtoisen säätötarjouksen hinnan, kuitenkin vähintään vastaavan tunnin Elspot-hinnan. Tehoreservilain 3§:n mukaisesti hinta ei saa myöskään alittaa raskasta polttoöljyä polttoaineenaan käyttävän lauhdutusvoimalaitoksen muuttuvia kustannuksia, joihin on lisätty tuotantoon tarvittavien päästöoikeuksien arvo.

3 TEHORESERVIKUORMAN KÄSITTELY TASESELVITYKSESSÄ

Tehoreservikuorma on Kuormanhaltijan vastuulla taseselvityksessä ja kaikki siihen liittyvät toteutuneet myynnit käsitellään voimassa olevien taseselvityssääntöjen mukaisesti.

1.3.2013

4 TEHORESERVIKUORMAN EPÄKÄYTETTÄVYYS

4.1 Ilmoitukset

Kuormanhaltija on velvollinen viipymättä ilmoittamaan Fingridille Tehoreservikuorman käyttöhäiriöistä, jotka voivat rajoittaa Tehoreservikuorman käyttöä tai estää sen kokonaan (jatkossa Epäkäytettävyys). Kuormanhaltijan kohdan 2.2 mukainen velvollisuus säätötarjouksen tekemisestä ei ole voimassa Tehoreservikuorman kohdistuvan Epäkäytettävyyden aikana.

4.2 Maksut

Kohdan 5 mukaista ylläpitokorvausta ei makseta siltä ajalta kun Tehoreservikuorma ei ole tämän säännösten kohdan 1 mukaisesti tehoreservijärjestelmän käytettävissä. Epäkäytettävyysaika laskettaessa otetaan huomioon kumulatiivisesti kaikki epäkäytettävyysjaksot, jotka ylittäessään 24 tuntia vähentävät ylläpitokorvausta kutakin alkavaa 24 tunnin jaksoa kohti. Ylläpitokorvauksen vähennys lasketaan vuorokausikohtaisesti jakamalla koko sopimusjakson ylläpitokorvaus sopimusjakson vuorokausien lukumäärällä.

5 KÄYTTÖVALMIUDEN YLLÄPITOKORVAUS

Tehoreservin ylläpidosta maksettava korvaus määräytyy järjestelmään Tehoreservikuormaa tarjoavan Kuormanhaltijan ja Fingridin tekemän käyttösopimuksen ja Energiamarckinaviraston tekemän tehoreservin hankintapäätöksen mukaisesti.

Käyttövalmiuden ylläpitokorvaus maksetaan Kuormanhaltijalle jälkikäteen. Kuormanhaltija lähettää kolmen kuukauden käyttövalmiuden ylläpitoa koskevan laskun maaliskuun 6. päivänä tai sitä seuraavana ensimmäisenä arkipäivänä. Fingrid maksaa ylläpitokorvauksen kahden kuukauden kuluessa huhtikuun loppuun mennessä.

Ylläpitokorvauksesta vähennetään Kuormanhaltijan saama myyntituotto, jos säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhinta on suurempi kuin tehoreservijärjestelyyn osallistuvan Tehoreservikuorman hankintamenettelyn yhteydessä ilmoitettu hinta (jatkossa Kuormahinta). Vähennettävä myyntituotto lasketaan ylössäätöhinnan ja Kuormahinnan välisenä erotuksena säätösähkömarkkinoilla aktivoidun tehoreservin määrän osalta.

Ylläpitokorvaukseen lisätään Kuormanhaltijalle hyvitetty myyntitappio, jos säätösähkömarkkinoiden ylössäätöhinta on pienempi kuin Kuormahinta. Myyntitappio lasketaan ylössäätöhinnan ja Kuormahinnan välisenä erotuksena säätösähkömarkkinoilla käynnistyneen tehoreservin määrän osalta.

6 TIEDONVAIHTO JA RAPORTOINTI

Sopimuksen piirissä olevasta Tehoreservikuormasta on oltava reaaliaikamittaus Fingridillä tai tehonmuutos on muuten todennettavissa reaaliaikaisesti.

Kuormanhaltija raportoi Fingridille

1.3.2013

- koekäytön suunnitellun ajankohdan ja koekäyttöraportin sisältäen kohdan 1.4 mukaiset asiat
- käyttövalmiuden estävistä tapahtumista välittömästi
- tapahtuneista häiriöistä 2 työpäivän kuluessa häiriön jälkeen
- kuukausittain erillisen raportin kaikilta niiltä jaksoilta, jolloin Tehoreservikuorma on aktivoitunut säätösähkömarkkinoilla
- maksettavan käyttövalmiuden ylläpitokorvauksen määrän, josta on vähennetty tai lisätty kohdan 5 mukaiset myyntivoitot tai myyntitappiot

Fingridillä on oikeus luovuttaa raportit Energiamarkkinavirastolle pyydettyäessä.

7 KÄYTTÖSÄÄNTÖJEN MUUTOKSET JA TARKISTUKSET

Mikäli näitä sääntöjä ja ehtoja joudutaan muuttamaan lainsäädännöllisten muutosten tai viranomaisten muiden toimenpiteiden vuoksi, ne tulee vahvistuttaa Energiamarkkinavirastolla ennen niiden voimaan tuloa.

8 KÄYTTÖSOPIMUKSEN PURKAMINEN SEKÄ YLLÄPITOKORVAUSTEN PALAUTTAMINEN JA TAKAISINPERINTÄ

Käyttö sopimuksen purkaminen sekä ylläpitokorvauksen palauttaminen ja takaisinperintä tapahtuu tehoreservilain 16 §:n ja 17 §:n mukaisesti.

Mikäli Kuormanhaltija rikkoo tahallaan julkisen palvelun veloitetta Energiamarkkinavirasto voi määrätä käyttö sopimuksen purettavaksi ja voi velvoittaa Kuormanhaltijan palauttamaan korvaukset, jotka Fingrid on käyttö sopimuksen perusteella maksanut Kuormanhaltijalle, jos tehoreservin käyttö sopimus on purettu tehoreservilain 16 § 1 momentin mukaisesti tai jos Kuormanhaltija on muutoin rikkonut tehoreservin käyttö sopimusta.

9 YLIVOIMAINEN ESTE

Fingridillä ja Kuormanhaltijalla on oikeus ylivoimaisen esteen (force majeure) sattuessa rajoittaa tämän säännösten mukaista Tehoreservikuorman ylläpitoa ja käyttöä tai keskeyttää se kokonaan.

Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan sellainen tapahtuma, jota Kuormanhaltija ja Fingrid ei ole voinut estää kohtuullista huolellisuutta noudattaen, ja joka tekee tämän säännösten mukaisen suorituksen mahdottomaksi tai vaikeuttaa sitä olennaisesti tai tekee sen taloudellisesti tai muuten kohtuuttomaksi.

Ylivoimaisia esteitä ovat sota, sisäiset levottomuudet, ilkeä voimasta, sabotaasi, räjähdys, tulipalo, tulva, rajumyrsky tai muu poikkeuksellinen sääolosuhde, yleinen liikenteen keskeytyminen, lakko tai avainryhmän työnseisaus, työnantajajärjestön määräämä työsulku, viranomaisten toimenpide tai muu vaikutuksiltaan yhtä merkittävä ja epätavallinen syy. Ylivoimaiseksi esteeksi katsotaan myös sellainen edellä mainituista

1.3.2013

syistä johtuva voimantuotanto- tai voimansiirtojärjestelmän vaurioituminen, johon Pohjoismaiden voimajärjestelmissä yleisesti sovellettavat sähkön toimitusvarmuusvaatimukset huomioon ottaen ei ole voitu kohtuudella varautua.

Ylivoimaisen esteen ilmaantumisesta samoin kuin sen poistumisesta Fingrid ja Kuormanhaltijailmoittavat toisilleen viivytyksettä.

Ylläpitokorvausta ei makseta ylivoimaisen esteen ajalta.